

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే

॥ అష్టపంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టపంచాశః సర్గః ॥

పథి వివిధామాశంకాం కుర్వతో లక్ష్మణసహితస్య శ్రీరామస్య స్వాశ్రమే
ఆగమనం తత్ర సీతామదృష్ట్వా వ్యథాయాం నిమజ్జనం

స దృష్ట్వా లక్ష్మణం దీనం శూన్యం దశరథాత్మజః |
పర్యవృచ్ఛత ధర్మాత్మా వైదేహీమాగతం వినా || 3.58.1 ||

ప్రస్థితం దండకారణ్యం యా మామనుజగామ హ |
క్వ సా లక్ష్మణ వైదేహీ యాం హిత్వా త్వమిహాగతః || 3.58.2 ||

రాజ్యభ్రష్టస్య దీనస్య దండకాన్ పరిధావతః |
క్వ సా దుఃఖసహాయా మే వైదేహీ తనుమధ్యమా || 3.58.3 ||

యాం వినా నోత్సహే వీర ముహూర్తమపి జీవితుం |
క్వ సా ప్రాణసహాయా మే సీతా సురసుతోపమా || 3.58.4 ||

పతిత్వమమరాణాం హి పృథివ్యాశ్చాపి లక్ష్మణ |
వినా తాం తపనీయాభాం నేచ్ఛేయం జనకాత్మజాం || 3.58.5 ||

కచ్ఛిజ్జీవతి వైదేహీ ప్రాణైః ప్రియతరా మమ |
కచ్ఛిత్ ప్రవ్రాజనం వీర న మే మిథ్యా భవిష్యతి || 3.58.6 ||

సీతానిమిత్తం సౌమిత్రే మృతే మయి గతే త్వయి |
కచ్ఛిత్ సకామా కైకీయా సుఖితా సా భవిష్యతి || 3.58.7 ||

సపుత్రరాజ్యాం సిద్ధార్థాం మృతపుత్రా తపస్వినీ |
ఉపస్థాస్యతి కౌసల్యా కచ్ఛిత్ సౌమ్యేన కైకయాం || 3.58.8 ||

యది జీవతి వైదేహీ గమిష్యామ్యాశ్రమం పునః |
సంవృతా యది వృతా సా ప్రాణాంస్త్యక్ష్యామి లక్ష్మణ || 3.58.9 ||

యది మామాశ్రమగతం వైదేహీ నాభిభాషతే |
పురః ప్రహసితా సీతా వినశిష్యామి లక్ష్మణ || 3.58.10 ||

బ్రూహి లక్ష్మణ వైదేహీ యది జీవతి వా న వా |
త్వయి ప్రమత్తే రక్షోభిర్భక్తితా వా తపస్వినీ || 3.58.11 ||

సుకుమారీ చ బాలా చ నిత్యం చాదుఃఖభాగినీ |
మద్వియోగేన వైదేహీ వ్యక్తం శోచతి దుర్మనాః || 3.58.12 ||

సర్వథా రక్షసా తేన జిహ్మాన సుదురాత్మనా |
వదతా లక్ష్మణేతుచ్చైస్తవాపి జనితం భయం || 3.58.13 ||

శ్రుతశ్చ మన్యే వైదేహ్యా స స్వరః సదృశో మమ |
త్రస్తయా ప్రేషితస్త్వం చ ద్రష్టుం మాం శీఘ్రమాగతః || 3.58.14 ||

సర్వథా తు కృతం కష్టం సీతాముత్స్సజతా వనే |
ప్రతికర్తుం నృశంసానాం రక్షసాం దత్తమంతరం || 3.58.15 ||

దుఃఖితాః ఖరఘాతేన రాక్షసాః పిశితాశనాః |
తైః సీతా నిహతా ఘోరైర్భవిష్యతి న సంశయః || 3.58.16 ||

అహోఽస్మి వ్యసనే మగ్నః సర్వథా రిపునాశన |
కిం త్విదానీం కరిష్యామి శంకే ప్రాప్తవ్యమీదృశం || 3.58.17 ||

ఇతి సీతాం వరారోహం చింతయన్నేవ రాఘవః |
ఆజగామ జనస్థానం త్వరయా సహలక్ష్మణః || 3.58.18 ||

విగర్హమాణోఽనుజమార్తరూపం
క్షుధాశ్రమేణైవ పిపాసయా చ |
వినిఃశ్వసఇబ్బుష్కముఖో విషణ్ణః
ప్రతిశ్రయం ప్రాప్య సమీక్ష్య శూన్యం || 3.58.19 ||

స్వమాశ్రమం స ప్రవిగాహ్య వీరో
విహారదేశాననుస్మత్య కాంశ్చిత్ |
ఏతత్తదిత్యేవ నివాసభూమౌ
ప్రహృష్టరోమా వ్యథితో బభూవ || 3.58.20 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే అష్టపంచాశః సర్గః ||